

Kvalitet i glasset

Haakon Skar
Ganymedes
14. oktober 2026

Tre generasjoner Diebolt Vallois

Foto: Quinta de Santiago

Diebolt-Vallois

Familieprodusent

3 generasjoner

Grand Cru vinmarker i Cramant

Diebolt-Vallois Brut Prestige

Foto: Vinmonopolet

Blanc de Blanc Champagne

Aroma
Sitrus og eple over brøddeig, kjeks, litt svale urter og mineraler

Smak
Friskt preg av grønt eple og sitrus, litt kjeks og mineraler

Champagne, Frankrike
12,5 % alkohol, under 3 g/l sukker, 7,5 g/l syre
100% Chardonnay

Husets signatur cuvée, blend av årganger 2009 - 2020

Hva betyr Cuvée ?

Foto: Vinmonopolet

Fra fransk «cuve» som betyr **kar** eller **tank**

Cuvée i vin
Oftest **en bestemt blanding eller et bestemt parti**
med vin

Cuvée i Champagne
Første pressing

Hva betyr Cuvée i Champagne?

Foto: Vinmonopolet

Cuvée : Første pressing 2050 liter per 4000 kg

Taille : Andre pressing 500 liter per 4000 kg

Totalt 2550 liter per 4000 kg druer (marc)

Aroma development in Champagne wines

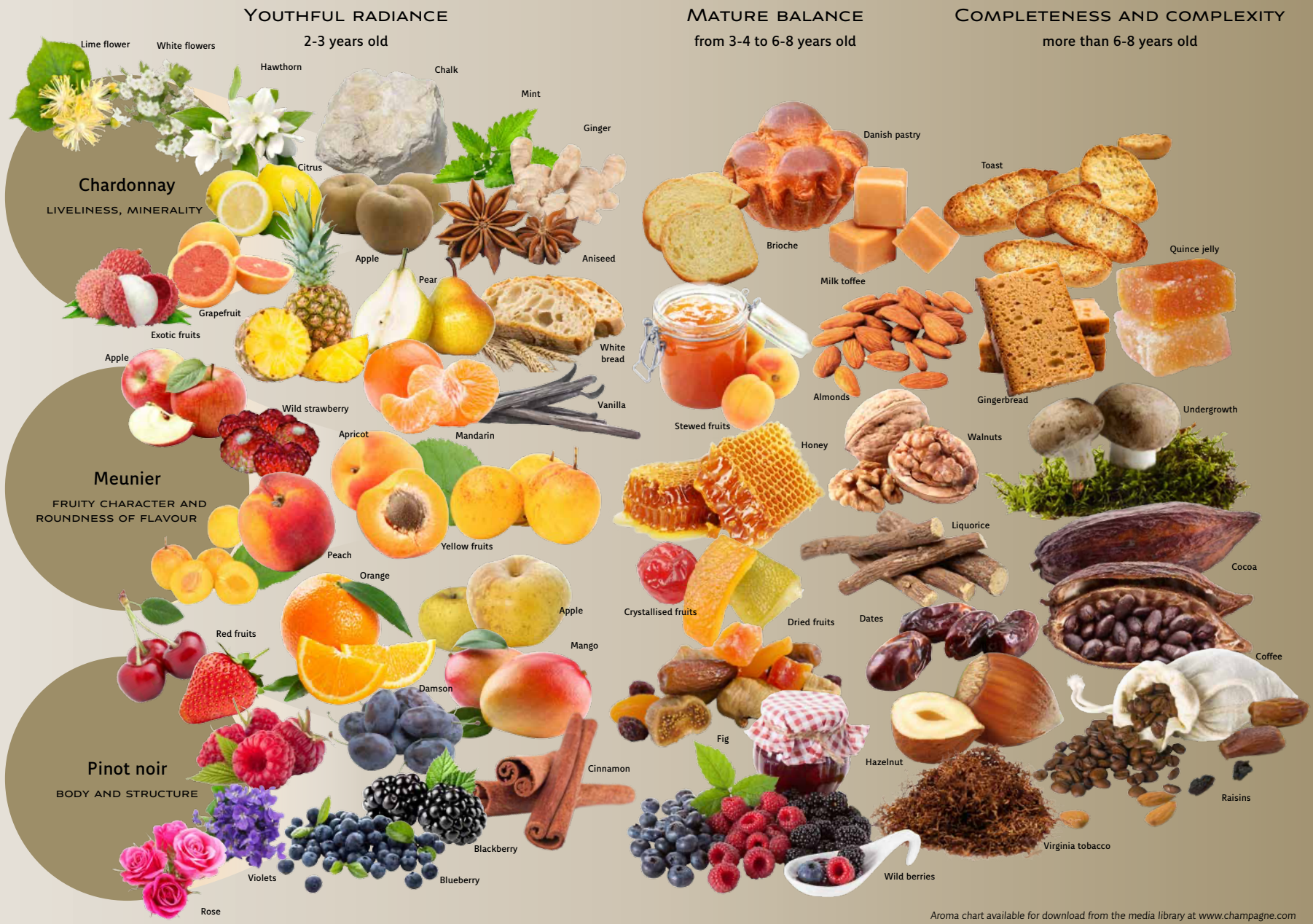

Aroma chart available for download from the media library at www.champagne.com

DIFFERENT TYPES OF WINE
PUGET SOUND AVA, SEATTLE, WA
RED
FRUITY DRY RED
STRAWBERRY CHERRY
TART CHERRY CRANBERRY
BLACK CHERRY RASPBERRY
BLUEBERRY BLACKBERRY
SPICY
SOFT
TANNIC
JUICY
California Pinot Noir
Chile Pinot Noir
New Zealand Pinot Noir
Zinfandel
Counoise
Carménère
Barbera
Tempranillo
Cabernet Sauvignon
Garnacha
Primitivo
Grenache
Priorat
Valpolicella
Merlot
Châteauneuf du Pape
Amarone
Super Tuscan
Cabernet Franc
Sangiovese
Shiraz
Monastrell
Mencia
Syrah
Pinotage
Malbec
Nero d'Avola
Meritage'
Nero Buono
Lacrima di Morro d'Alba
Mourvèdre
Petite Sirah
Petit Verdot
Touriga Nacional
Lirac
Gamay
Blaufränkisch
Zweigelt
St. Laurent
Oregon Pinot Noir
German Spätburgunder
HERBAL DRY RED
CLAY & CURED MEATS
TRUFFLE & FOREST
SMOKE TOBACCO LEATHER
BLACK PEPPER GRAVEL
Barbaresco
Barolo
Chianti
Montefalco Rosso
Côtes du Rhône
Gigondas
Brunello di Montalcino
Vacqueyras
Bourgogne
Dolcetto
Grignolino
Barbera
Beaujolais
Taurasi
Cahors
Rioja
Aglianico
Ribera del Duero
Graves
Pessac-Léognan
Rioja 'Reserva'
Cannonau di Sardegna
Cornas
Sagrantino
Médoc
Saint-Estèphe
Tannat
Pauillac
Saint-Julien
Bourgueil
Chinon
Bardolino
Agiorgitiko
Barbera d'Alba
Lagrein
Montepulciano d'Abruzzo
Pomerol
Saint-Émilion
Hermitage
Bandol
Côtes de Castillon
Rhône
Saint-Joseph
Fronsac
WHITE
DRY WHITE
SWEET WHITE
LIGHT CITRUS LEMON
LIGHT HERBAL GRASSY
LIGHT GRAPEFRUIT FLORAL
RICH CREAMY NUTTY
MEDIUM PERFUME FLORAL
SWEET TROPICAL HONEY
OFF-DRY APRICOTS PEACHES
Albariño
Chablis
Pinot Grigio
Picpoul
Garganega
Unoaked Chardonnay
Grenache Blanc
Fiano
Muscadet
Vinho Verde
Assyrtiko
Silvaner
Sauvignon Blanc
Touraine
Cheverny
Ugni Blanc
Verdejo
Sancerre
Entre-deux-Mers
Pouilly Fumé
Grüner Veltliner
Moschofilero
Vermentino
Verdicchio
Cortese
Orvieto
Pinot Blanc
Greco di Tufo
Chardonnay
Montrachet
Mâcconais
Soave
Pessac-Léognan
Savennières
Côte de Beaune
Antão Vaz
Viognier
Sémillon
Torrontés
Marsanne
Vouvray 'Sec'
Malvasia 'Secco'
Fiano
Chenin Blanc 'Dry'
Condrieu
Roussanne
Tokaji
Viognier
Orvieto 'Abboccato'
Muscat Blanc
'Late Harvest'
Chenin Blanc 'sweet'
Sauternes
Riesling 'Auslese'
'Ice Wine'
Vouvray 'Moelleux'
Chenin Blanc
Riesling 'Spätlese'
Riesling 'Kabinett'
Vouvray 'Demi-sec'
Müller-Thurgau
Gewürztraminer
SPARKLING
WHITE SPARKLING WINE
RED SPARKLING WINE
ROSÉ SPARKLING WINE
DRY CREAMY RICH
DRY LIGHT CITRUS
OFF-DRY FLORAL
SWEET APRICOTS RICH
DRY RASPBERRY BLUEBERRY
SWEET BLUEBERRY CHERRY
OFF-DRY RASPBERRY CHERRY
DRY STRAWBERRY FLORAL
OFF-DRY STRAWBERRY ORANGE
'Blanc de Blancs'
'Blanc de Noirs'
Vintage Champagne
Vintage 'Metodo Classico'
Vintage Sparkling Wine
'Brut'
'Extra-Brut'
'Metodo Classico'
Cava
'Sec'
'Brut Nature'
Prosecco 'Extra-Brut'
Non-Vintage Champagne
Champagne 'Extra Dry'
Prosecco
Sparkling Riesling
Valdobbiadene
Malvasia 'Secco'
Moscato d'Asti
Vouvray 'Mousseux'
Asti 'Spumante'
'Demi-Sec'
'Doux'
Sparkling Shiraz
Lambrusco 'Spumante'
Lambrusco 'Secco'
Brachetto d'Acqui
Lambrusco 'Dolce'
Lambrusco 'Amabile'
Champagne Rosé
'Crémant' Rosé
Cava Rosé 'Brut'
Moscato Rosé
Brachetto d'Acqui Rosé
Cava Rosé
ROSÉ
DRY ROSÉ
OFF-DRY ROSÉ
HERBAL SAVORY
FRUITY FLORAL
Bandol Rosé
Loire Rosé
Cabernet Franc Rosé
Syrah Rosé
Cabernet Sauvignon Rosé
Blush Wine
Garnacha Rosado
Rosé d'Anjou
'Vin Gris'
White Zinfandel
White Merlot
Pinot Noir Rosé
Grenache Rosé
Provence Rosé
Sangiovese Rosé
Tavel
'Rosado'
DESSERT
RED FORTIFIED
WHITE FORTIFIED
NUTTY OXIDIZED FORTIFIED
OFF-DRY ALMOND
SWEET HAZELNUT
Vintage Port
Ruby Port
LBV Port
Banyuls
Maury
Rasteau
White Port
Muscat de Frontignan
Muscat de Beaumes de Venise
Muscat de Rivesaltes
Vin Santo (not fortified)
Montilla-Moriles
Cream Sherry
Pedro Ximénez
Moscatel de Setúbal
Tawny Port
Madeira
'Oloroso' Sherry
Sherry
'Fino' Sherry
Marsala
'Amontillado' Sherry
Bulk Wines
Recioto della Valpolicella
Occhio di Pernice
Freisa
SWEET RED
LEGEND: Region, Type and 'Style'
WINE FOLLY
This is just the tip of the iceberg, keep exploring!
© 2014, by winefolly.com
WineFolly
Learn by drinking

ITALIA
PROSECCO DOC
PROSECCO DOC
USBOURNE
USBOURNE
NYETIMBER
KLEINE ZALZE
KLEINE ZALZE
KLEINE ZALZE
Lionce Bocquet
CRÉMANT DE BOURGOGNE
Lionce Bocquet
CRÉMANT DE BOURGOGNE
FONGRÁCZ
FONGRÁCZ
DARLING CELLARS
DARLING CELLARS
COBB'S CREEK
COBB'S CREEK
COBB'S CREEK
BARTHE
BARTHE
149,90
509,90

Hva er kvalitet i vin?

Subjektivt

Smaker vinen godt?
Er vinen spennende?
Passer vinen til maten?
Passer vinen til situasjonen?

Foto: Magnific

Hva er kvalitet i vin?

Balanse

Lengde

Intensitet

Kompleksitet

Illustrasjon: F U Wine

Sødme

Tannin

Syre

Alkohol

Kropp

Intensitet

Lengde

Kompleksitet

Utvikling

Munnfølelse

Foto: Domaine Jacques Prieur

CANE PRUNING

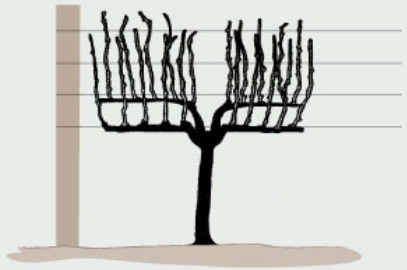

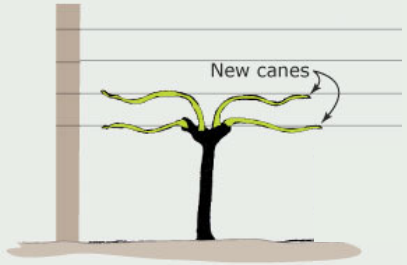

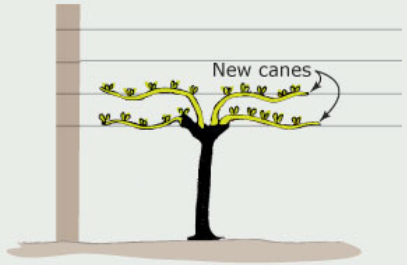

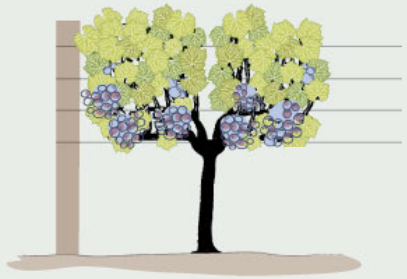

Foto: Randy Caparoso

Illustrasjon: Gemini

© Titouan Rimbault - Gel de printemps à Chablis - 06/04/2021

Illustrasjon: Magnific / Gemini

Foto: Famille Bourgois

Foto: Familie Bourgois

Skallkontakt & Ekstraksjon
(Maserasjon)

Gjæring & Modning

Illustrasjon: Gemini

Dirk van der Niepoort

5. generasjon Niepoort

Ingen ønologi-utdanning

Kjent for å bryte med tradisjoner

Gamle vinmarker + tidlig innhøsting

«[Douro] is a 2000 year old wine region with 1950 years of bad winemaking»

Dirk Niepoort Loureiro Giro Sol Dócil 2025

Foto: Vinmonopolet

Lett og frisk

Aroma
Sitrus og friske urter

Smak
Balansert, tørr smak av frisk sitrusfrukt

Vinho Verde, Portugal
11,5 % alkohol, 6,5 g/l sukker, 5,9 g/l syre
100% Loureiro

Henri Bourgeois

10. og 11. generasjon vinmakere

Vinproduksjon siden 1696

Sertifisert økologisk fra 2023-årgangen

Jean-Marie, Lionel, Arnaud, Jean-Christophe og Raymond Bourgeois

Foto: Henri Bourgeois

FAMILLE BOURGEOIS

Sancerre hvit

Sancerre rød

Poilly-Fumé

Rosé

Søt

Foto: Henri Bourgeois

Sancerre i Loire

Single wineyard?

Blend?

Illustrasjon: Henri Bourgeois

Clos de Vougeot

Et ekempel på svært tidlig kartlegging av beste vinmarker og parseller.

Benediktinermunker på 1100 tallet.

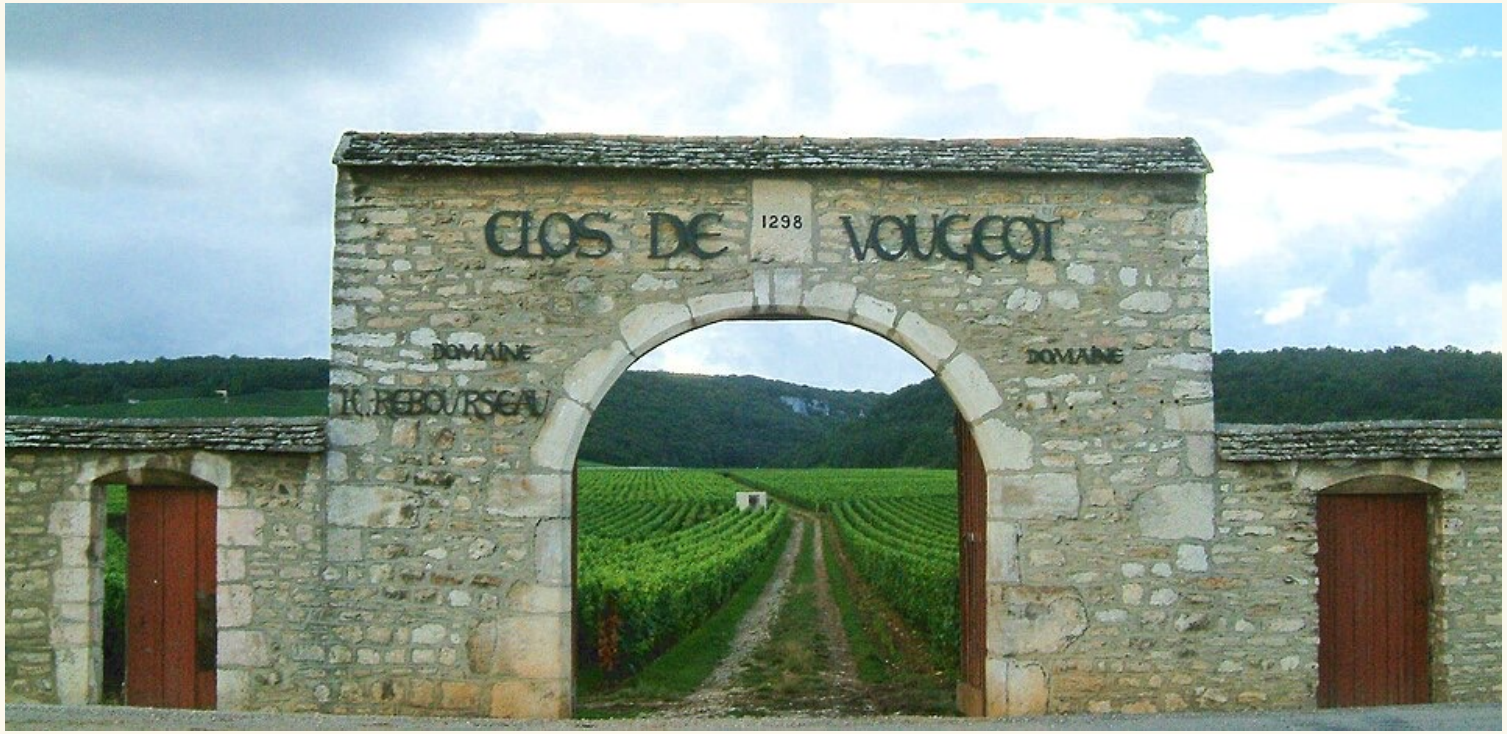

The oxford companion to wine. Jancis Robinson 2006 (third ed.)

COTE D'OR. For more details, see MOREY-ST-DENIS.

Clos de Vougeot, also frequently known as **Clos Vougeot**, famous walled vineyard in BURGUNDY created originally by the monks (see MONKS AND MONASTERIES) of Cîteaux. Between the 12th and early 14th centuries the Cistercians purchased or received as donations the land, much of which needed clearing and planting, which subsequently became known as the Clos de Vougeot. By 1336, the 50-ha/120-acre plot was complete and enclosed by stone walls on all sides.

The Cistercians maintained ownership until the French Revolution, when all clerical estates were dispossessed, although Dom Goblet, the monk responsible for the vineyards and the wine, had a sufficiently fine reputation to retain his job in the short term. In due course, Clos de Vougeot was sold on to Julien-Jules Ouvrard in 1818, the year before he bought ROMANÉE-Conti, and remained in single ownership until 1889. Since then ownership has fragmented so that today there are over 80 proprietors.

A small chapel and rudimentary buildings, damaged during the religious wars, were rebuilt and enlarged in 1551, becoming the current Ch du Clos de Vougeot, a major tourist attraction. It is also home to the CONFRÉRIE des Chevaliers du Tastevin, a brotherhood which organizes copious feasts and the tastings for the Tastevinage. For this, producers submit wines to a jury; those selected are entitled to use the 'tasteviné' label, which should enable the wine to be sold more easily or at a higher price.

For more historical detail, see BURGUNDY, history. The vineyard and wines of Clos de Vougeot are described under VOUGEOT.

J.T.C.M.

closures for wine containers are necessary to avoid harmful contact with OXYGEN and have

De aller beste druene

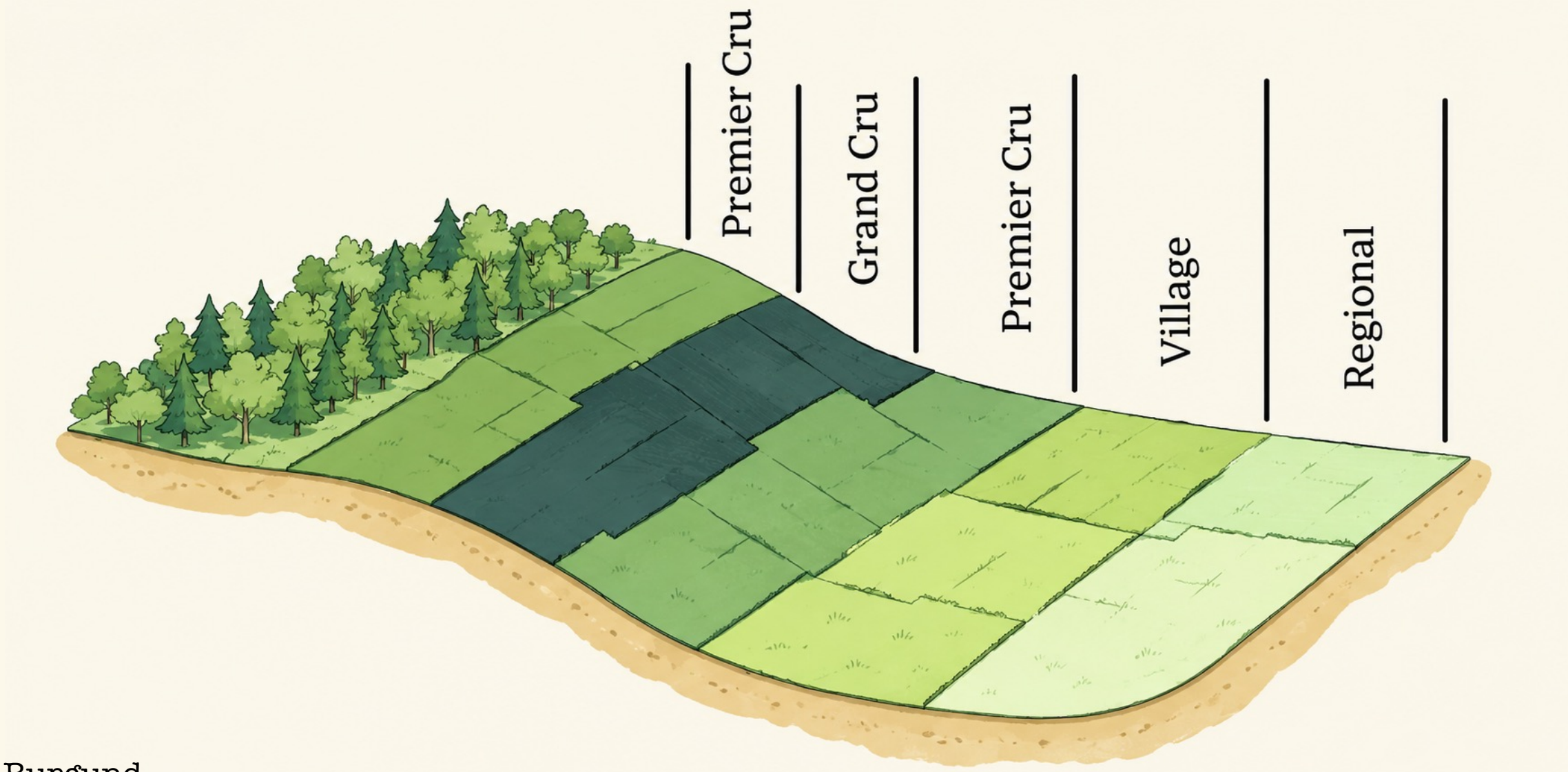

Côte d’Or, Burgund

Henri Bourgeois Sancerre Grande Réserve 2025

Foto: Produsenten

Saftig og frisk

Aroma
Sval og fruktig aroma med ferskt preg av grønt eple, nesle og stikkelsbær, hint av mineraler (Vinmonopolet)

Grapefrukt, ananas og hvite blomster (produsenten)

Smak
Ung og frisk med mineralsk undertone, saftig preg av sitrus, grønt eple, litt engsyre og nesle

Sancerre, Loire, Frankrike
13,5 % alkohol, under 3 g/l sukker, 5,4 g/l syre
100% Sauvignon Blanc

Gjæret i temperaturregulerte ståltanker. Fatlagret i 5 måneder

MALOLACTIC FERMENTATION

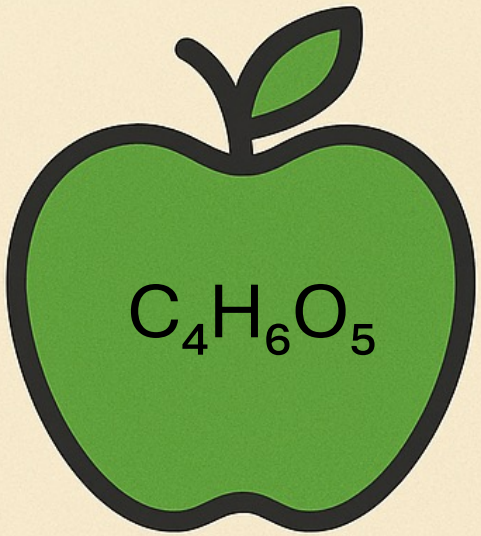

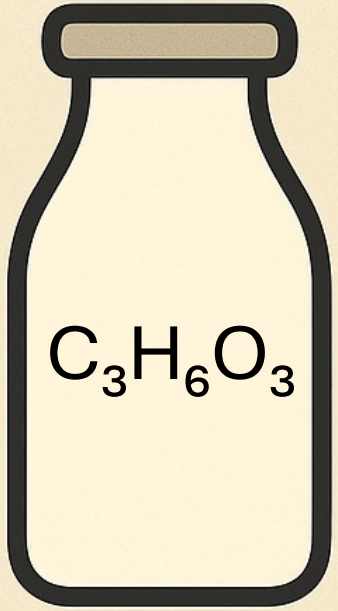

$+ \ CO_2$

MALIC ACID

LACTIC ACID

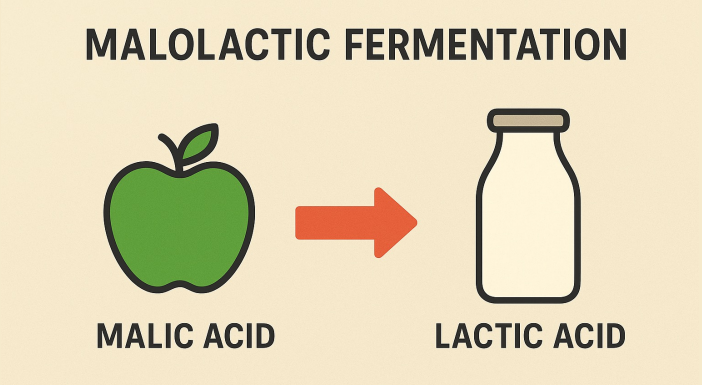

Mer kompleks aroma
Bakte epler, bakt sitron, nøtt, brioche

Rundere smak
Skarp eplesyre → «kremet» melkesyre

Tekstur og munnfølelse
Vinen føles mer smøraktig og fyldig på ganen.

Kombinasjon med eikefat
Toast, nøtter, krydder, vanilje (vanilin i eikefatet frigjøres)

Illustrasjon: ChatGPT

WINE AROMAS

Primary

are primarily associated with:

FRUIT AROMAS

FLOWER AROMAS

HERBAL AROMAS

WINE FOLLY

WINE AROMAS

Primary

are primarily associated with:

FRUIT AROMAS

FLOWER AROMAS

HERBAL AROMAS

WINE FOLLY

WINE BOUQUET

Secondary & Tertiary

are primarily associated with:

YEAST AROMAS

SPICE AROMAS

NUT AROMAS

WINE FOLLY

Battonage – røre opp bunnfallet

Røre opp gjærrester (lees) under modningen

Gir vinen mer fylde, kompleksitet og kremet tekstur

1 – 4 ganger per måned

Foto: Magnific

Nahe

WEINGUT
HEXAMER
NAHE

Foto: Weingut Hexamer

Hexamer Meddersheimer Rheingrafenberg Riesling XXL Trocken 2016

Foto: Foredragsholder

Utviklet og nyansert

Aroma
Gul frukt, mineraler, honning, bivoks, våt stein, tørkede urter, kamille, nøtter, krydder, petroleum

Smak
Lagret, høy konsentrasjon, lang ettersmak

Nahe, Tyskland
13 % alkohol, 8,4 g/l sukker, 8,3 g/l syre
100% Riesling

Lagret riesling utvikler et rikere spekter som passer svært godt til kraftig mat, nøtter,

Vinstiler i hvitvin

Lett og frisk | Saftig og frisk | Fet og floral | Krydret og fruktig | Utviklet og nyansert

Foto: Land of Saints

Foto: Land of Saints

Land of Saints Pinot Noir 2024

Foto: Vinmonopolet

Fyldig og saftig

Aroma
Fruktig, modne røde bær, litt krydder, skogbunn og blomster, hint av fat

Smak
Saftig og jordbærpreget med myk munnfølelse, innslag av krydder, urter, nype og fat. God lengde

Central Coast, California, USA
13,1 % alkohol, under 3 g/l sukker, 5,6 g/l syre
100% Pinot Noir

Uttrekk av farge, sukker, syre og tanniner under maserasjon

Slik utvikler ekstraksjonen seg typisk de første dagene etter knusing av druer.

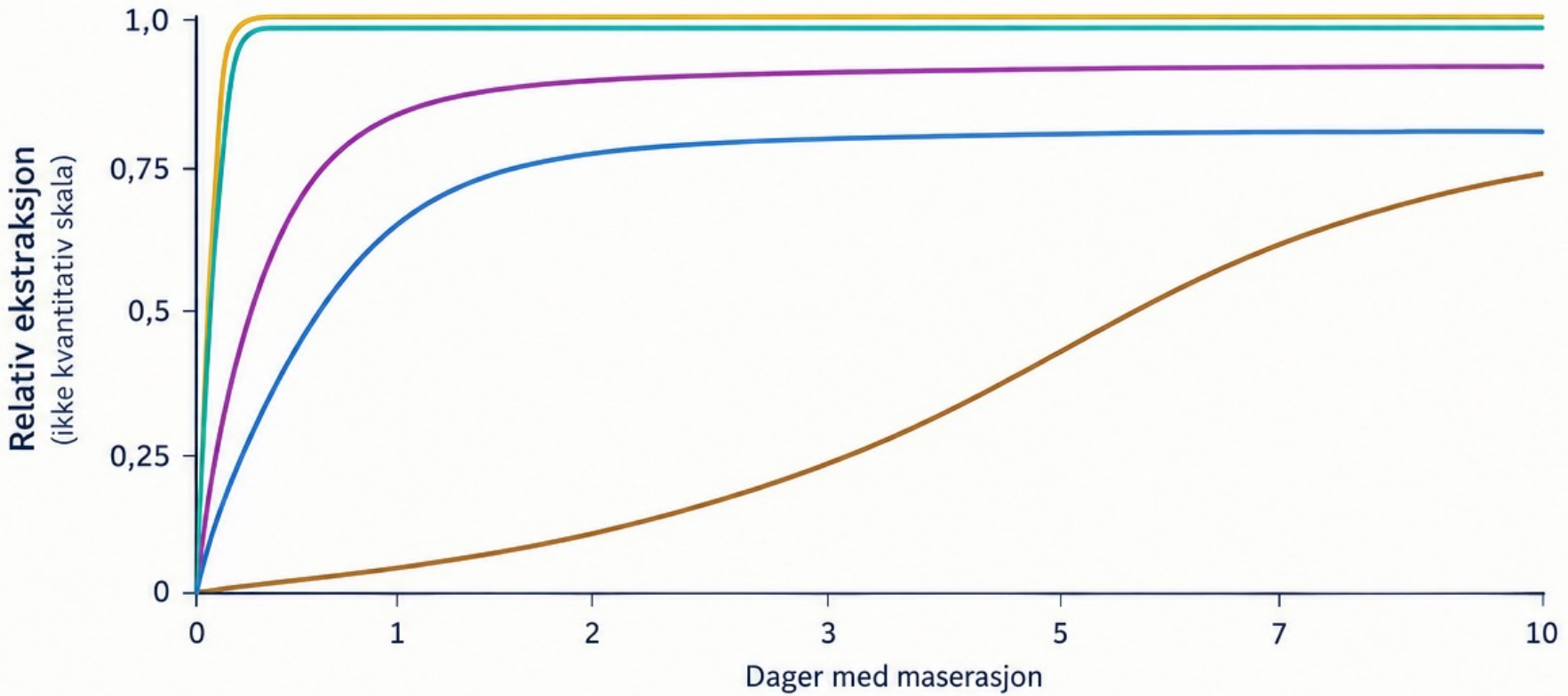

Sukker
Vannløselig – går rett i mosten (druesaften).

Syre
Vannløselig – går rett i mosten (druesaften).

Farge (antocyaniner)
Ekstraheres raskt fra skallet.

Skalltanniner
Ekstraheres raskt, men når et platå etter noen dager.

Druesteinstanniner
Ekstraheres gradvis, spesielt etter hvert som alkohol dannes og druesteinene hydreres.

Sukker

Vannløselig og ekstraheres umiddelbart ved knusing. Går rett i druesaften.

Syre

Vannløselig og ekstraheres umiddelbart ved knusing. Går rett i druesaften.

Farge (antocyaniner)

Ekstraheres raskt fra skallet, oftest innen 1–2 dager. Gir vinens farge.

Skalltanniner

Ekstraheres raskt i starten, men når et platå etter 2–5 dager.

Druesteinstanniner

Ekstraheres gradvis, særlig etter hvert som alkohol dannes og druesteinene hydreres (typisk etter 2–5 dager).

Illustrasjon: Foredragsholder

Ekstraksjon av tanniner

Drueskall
0 - 2 dager

Druestein
2 - 30 dager

Druestein gir bitrere, grovere og mer snerpende tanniner

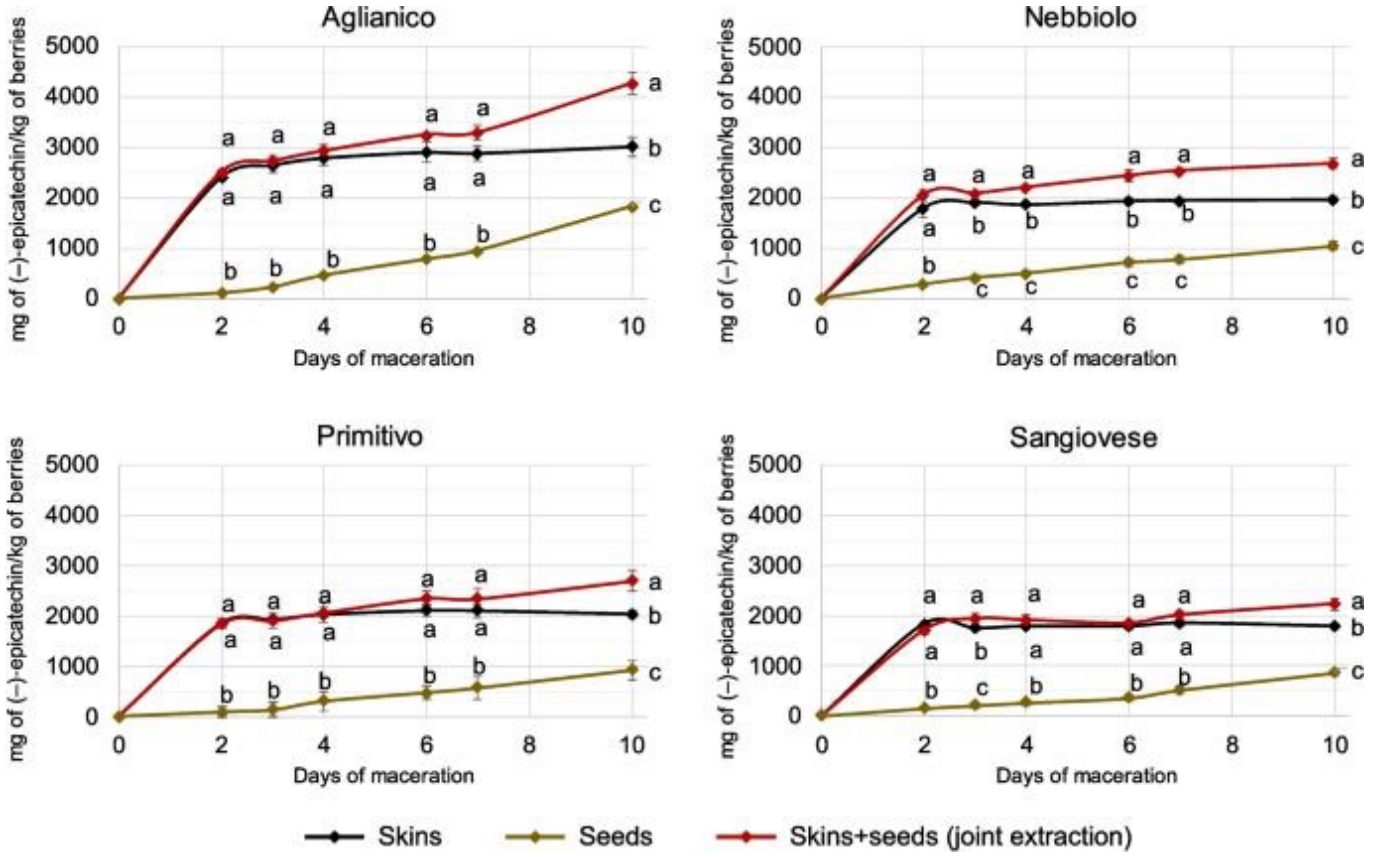

Kilde: James Kennedy, Grape and wine phenolics: Observations and recent findings.

«Writing about wine is like
dancing about architecture»

*Martin Mull, 1979

Illustrasjon: Gemini

« En duft som Dolly Parton i stalldøra med en kurv jordbær i hånden »

Ukjent vin fra Burgund
Geir Salvesen, Aftenposten

Foto: Produsenten

« Duften eksploderer i en usedvanlig uttrykksfull, raffinert og kompleks bukett, hvor fyrrig grapefrukt og sjenerøs, eksotisk ananas fletter seg sammen med florlette, hviskende hvite blomster og et nesten mystisk, røypreget streif av flintstein»

Henri Bourgeois
Sancerre Grande Réserve
Wine.com

Illustrasjon: Gemini

« For en smaksbombe, fullstappet av sviske, daddel, varmt kjønn og kamelsvette i lukten, som et dampende harem i heten. »

Chateau Musar 1987
Geir Salvesen, Aftenposten

Vinmonopolets fy-ord

~~Harmonisk~~ – balansert
~~Forfriskende~~ – frisk
~~Velbalansert~~ – balansert
~~Velintegrerte tanniner~~ – integrerte tanniner
~~God konsentrasjon~~ – konsentrert

~~Enestående, eventyrlig, fantastisk~~

Bernt Haave, Markedskonsulent hos Vinonopolet

Beskrivelser som ikke ble godtatt av Vinmonopolet

Lukk øynene. Tenk deg på fergetur til en øy. Elegant nese komponert av en symfoni av voks og røyk. Kraftig ananas eksploderer i karamell og går over i en frukthave med bølger av tørket eik.

Nesen er frisk og duftende av rosebær som faller over hele hagen

Pent balansert. Høy drikkbarhet (øl)

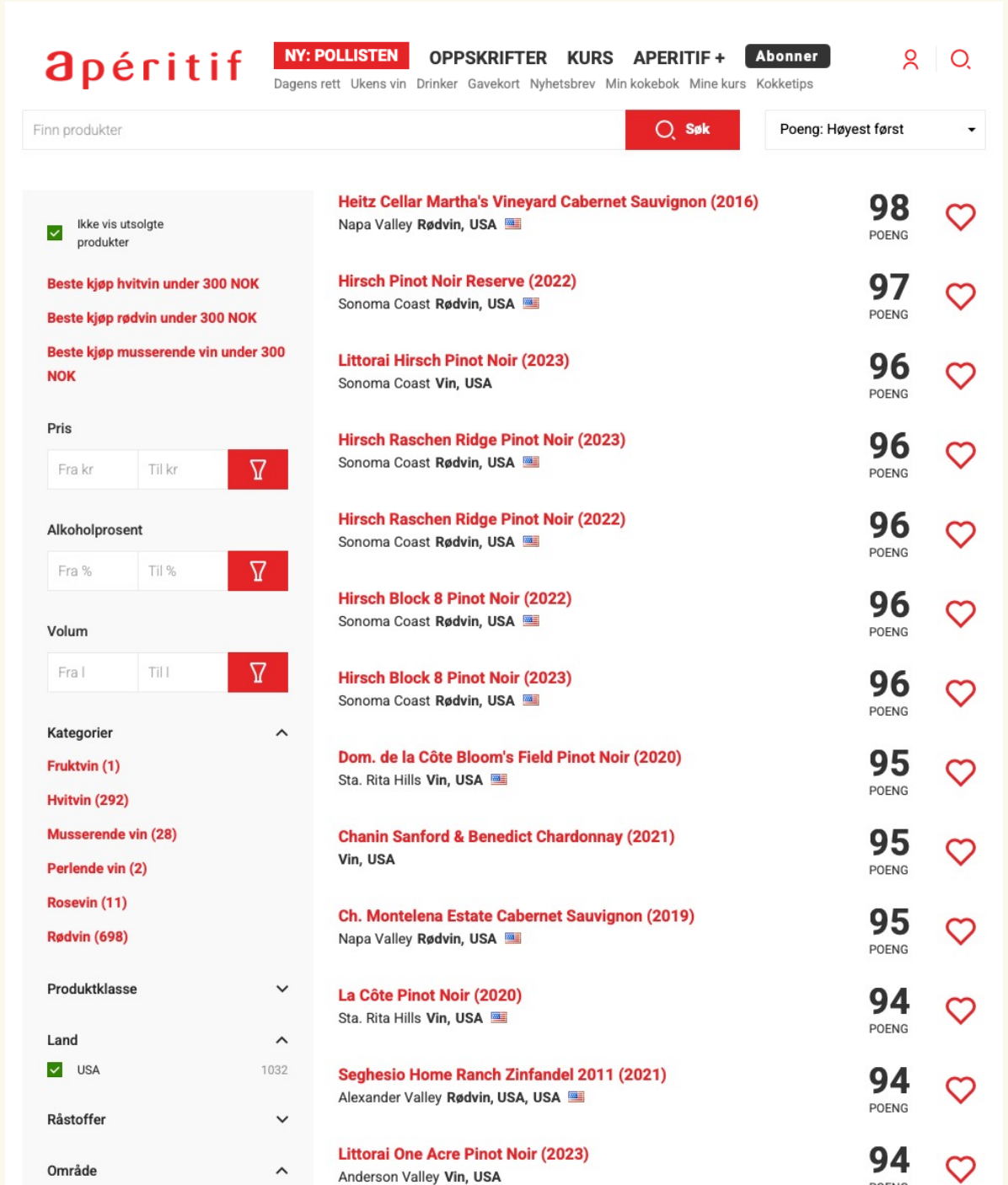

BOTTI.NO

VINFORUM

Dagens Næringsliv

Muga Reserva 2022

Foto: Vinmonopolet

Krydret og sødmefull

Aroma
Sval og kompleks aroma preget av modne mørke bær, litt tørket frukt, urter, sopp, lær og fat

Smak
Fyldig, lang og litt utviklet, preg av modne mørke bær, tørket frukt og fat, litt lakris og tobakk

Rioja, Spania
14,5 % alkohol, under 3 g/l sukker, 5,8 g/l syre
Tempranillo (Tinto del Pais) 70%, Garnacha 20%
Graciano (Bovale) 5%, Mazuelo 5%

Viña Tondonia Reserva 2014

Foto: Vinmonopolet

Krydret og sødmefull

Aroma
Kompleks aroma preget av røde og mørke bær, tørket frukt, lær, kjøtt og dill over integrert fat

Smak
Utviklet med konsentrert preg av moden og tørket frukt, lær, urter og fat, god lengde

Rioja, Spania
13 % alkohol, under 3 g/l sukker, 6 g/l syre
Tempranillo 75%, Garnacha 15%
Graciano (Bovale) 5%, Mazuelo 5%

Lagret 6 år på fat + 6 år på flaske
Omstukket 2 ganger per år (gjærrester og bunnfall fjernes)

Vinstiler i rødvin

Frisk og fruktig

Fast og fruktig

Fyldig og saftig

Krydret og sødmefull

Utviklet og nyansert